

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.V.10.045/2025/8.

A tanács tagjai: Dr. Suba Ildikó a tanács elnöke

Dr. Tánczos Rita előadó bíró

Dr. Csesznok Judit Anna bíró

Dr. Puskás Péter bíró

Dr. Varga Edit bíró

A felperesek: I. rendű felperes neve

(I. rendű felperes címe)

II. rendű felperes neve

(II. rendű felperes címe)

III. rendű felperes neve

(III. rendű felperes címe)

A felperesek képviselője:

Dr. Ecsedy Miklós ügyvéd

(felperesek képviselőjének címe)

Az alperesek: I. rendű alperes neve

(I. rendű alperes címe)

II. rendű alperes neve

(II. rendű alperes címe)

Az alperesek képviselője:

alperesek képviselőjének neve

(alperesek képviselőjének címe;

ügyintéző: Dr. Müller Tibor ügyvéd)

A per tárgya: munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperesek

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla

1.Mf.31.006/2025/6.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Fővárosi Törvényszék

15.M.70.344/2024/6.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felpereseknek személyenként 450.000 (négy százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A meg nem fizetett 691.500 (hatszázkilencvenegyezer-ötszáz) forint feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperesek 2018 márciustól, illetve májustól 2020. október 31-ig tartó határozott idejű munkaviszonyban álltak az I. rendű alperes alkalmazásában, az I. és II. rendű felperesek ..., a III. rendű felperes ... munkakörben. A felperesek foglalkoztatására az ..., ... projekt (a továbbiakban: Projekt) megvalósítása céljából került sor.

[2] Az I. rendű alperes központi költségvetési szerv, irányító szerve a perbeli időszakban az ... volt. Az irányító szerv és az I. rendű alperes között 2017. november 9-én támogatási szerződés jött létre, amelynek tárgya a Projekt elszámolható költségeinek az finanszírozása volt. A támogatási szerződés szerint a Projekt kezdete 2017. október 1., fizikai befejezésének tervezett napja 2020. szeptember 30., a záró kifizetési igénylés benyújtásának határideje 2020. december 29., az összköltsége ... forint volt.

[3] 2018 augusztusában az ... (a továbbiakban: ... irányító szerv szervezeti egysége) szakmai egyeztetést kezdeményezett a Projekt felgyorsítása, illetve a szakmai tevékenységének átszervezése érdekében. A megindult áttekintési folyamat során az ... irányító szerv szervezeti egysége – az I. rendű alperes bevonásával – számos szakmai elképzelés megvalósításának lehetőségét vizsgálta. A Projekt átalakítására vonatkozó új szakmai tartalmat 2019 július végén az ... irányító szerv szervezeti egysége mint szakmai irányító véglegesítette, ezt követően megindította a Projekt átalakításának és a kapcsolódó éves fejlesztési keret módosításának folyamatát. A Projekt szakmai átalakítását, a szakmai elvárások módosítását az (a továbbiakban: kormányhatározat) rögzítette

azzal, hogy a Kormány ... jóváhagyta a Projekt támogatásának ... forintról ... forintra csökkentését. Ez alapján a támogatási szerződést is módosították ... forintra.

[4] Az I. rendű alperes a felperesek határozott idejű munkaviszonyát 2020 februárjában 30 napos felmondási idővel, felmondással megszüntette. A felmondások indokolása szerint ... a Magyar Közlönyben megjelent a kormányhatározat rendelkezett a Projekt támogatásának csökkentéséről, szakmai eljárásainak és támogatási szerződésének módosításáról. A támogatási szerződés ... számú módosítása 2020. február 12-én lépett hatályba, amely alapján a felperesek munkaköreit is megszüntették.

A felperesek keresete az alperesek ellenkérelme

[5] A felperesek keresetükben a munkaviszony jogellenes megszüntetése miatt kártérítési igényt terjesztettek elő. Előadták, hogy nem világos a felmondás indoka, mert nem jelöli meg az elháríthatatlan külső okot, amelynek következtében a munkaviszony fenntartása lehetetlenné vált, továbbá az az I. rendű alperes saját döntésén, kezdeményezésén alapult, nem esett a működési körén kívül, így a határozott idejű munkaviszony felmondással való megszüntetésének feltételei nem álltak fenn.

[6] Az I. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a Projekt szakmai irányítója az ... irányító szerv szervezeti egysége, míg a megvalósítója az I. rendű alperes volt. A Projekt átalakítására vonatkozó új szakmai tartalmat az ... irányító szerv szervezeti egysége mint szakmai irányító véglegesítette és megindította a jogszabályi előírásoknak megfelelően annak átalakítását. A felperesek feladata, tevékenységi köre ennek megfelelően megszűnt és fenntarthatatlanná vált a jogviszony.

[7] A Fővárosi Törvényszék .. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította. A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság ... szám végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Előírta a II. rendű alperes felek nyilatkozatától függő perbevonását és az eljárás ily módon történő lefolytatását.

Az első- és másodfokú határozat

[8] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felmondás indoka megfelelt a világosság követelményének, az összefoglalóan tartalmazta az egyértelmű, világos, konkrét okot, amelyre a munkáltató a felmondását alapította. Arra a következtetésre jutott, hogy a Projekt módosítása az alperes részéről legalább részben elháríthatatlan külső ok következtében vált szükségessé, e körben hivatkozott az általános közigazgatási létszámstopra. A Projekt nem piaci alapon működött, hanem európai uniós támogatásokból, amelyek szigorú elszámolási feltételei vannak, valós teljesítést kell elszámolni.

[9] Megállapította, hogy a Projekt irányítója ténylegesen az ... irányító szerv szervezeti egysége volt. Az I. rendű alperestől érkező módosítási javaslatot is e szerv hagyta jóvá és ez alapján született meg a felmondásokban hivatkozott kormányhatározat, amelyről szintén nem az I. rendű alperes döntött, így ez a körülmény elháríthatatlan külső oknak minősül. A Projekt az I. rendű alperesen belül elkülönült szervezettel, önálló költségvetéssel, az ... irányító szerv szervezeti egysége irányítása alatt működött, felette szakmai irányítást sem gyakorolt az I. rendű alperes. Megállapítása szerint ezek is azt igazolják, hogy a Projekt szakmai átalakítását nem az I. rendű alperes kezdeményezte, hanem az irányító szerv, amely annak

tartalmát, a változtatás fő szempontjait is meghatározta, majd jóváhagyta, így nem találta bizonyítottnak, hogy ténylegesen az I. rendű alperes kezdeményezte annak módosítását.

[10] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a kereseti kérelemnek megfelelően marasztalta egyetemlegesen az alpereseket, továbbá kötelezte az első- és másodfokú perköltség viselésére. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének, s bár alapos volt a fellebbezés az utólagos bizonyítás meg nem engedhetősége tekintetében, ez azonban az ügy érdemi eldöntésére nem volt kihatással. Alaptalannak találta a felpereseknek a bizonyítás eredményének mérlegelése körében tett kifogását is és megállapította, hogy az nem volt iratellenes, logikátlan, kirívóan okszerűtlen, amely a bizonyítékok felülmérlegelését indokolta volna. Alaposnak találta az elsőfokú bíróság azon megállapítását is, hogy a felmondás indokolása világos volt.

[11] A felpereseknek a felmondási indok világossága körében előadott hivatkozásait a felmondás indokának okszerűtlensége körében értékelte és vizsgálta, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 66. § (8) bekezdés c) pontjában foglaltak az adott esetben megvalósultak-e. Az elháríthatatlan külső ok értelmezése tekintetében hivatkozott a korábbi határozataiban már kifejtett azon álláspontra, hogy a határozott idejű munkaviszony megszüntetése körében a kormányhatározattal elrendelt létszámcsökkentés nem tekinthető az adott jogviszony tekintetében olyan elháríthatatlan külső oknak, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi, az munkajogi értelemben a munkáltató döntésének minősül.

[12] Nem értett egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által levont következtetéssel az elháríthatatlan külső ok tekintetében. Álláspontja szerint az elháríthatatlan külső okot a munkajogban szűken kell értelmezni, mert a határozott idejű munkaviszonyok megszüntetésének rendes módja a határozott idő lejártá. Kifejtette, hogy a kormányhatározat léte önmagában nem elégséges az elháríthatatlan külső ok megállapításához, szükséges vizsgálni a meghozatalának előzményeit és indokait is.

[13] A rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelve arra a következtetésre jutott, hogy a Projekt szakmai irányítója maga kezdeményezte a Projekt átszervezését. Az I. rendű alperes és az irányító szerv hosszas együttműködése alapján, több verzió kidolgozását követően alakult ki a végső módosítás. Ez nem volt elháríthatatlan, mert annak legalább részbeni oka a projektek összehangolásának nem megfelelőse, késedelme volt, továbbá a folyamatban az I. rendű alperes aktívan közreműködött, és voltak befolyásolási lehetőségei az irányító szerv utasításaira, annak tevékenysége nem tekinthető a munkáltatótól függetlennek, az a munkáltató működési, ellenőrzési körébe tartozik.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

[14] A jogerős ítélet ellen az alperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérték, hogy a Kúria azt helyezze hatályon kívül, az elsőfokú ítéletet hagyja helyben és marasztalja a felpereseket a perköltségben. Érvelése szerint a másodfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy a munkáltató anyagi forrás, feladat és munkahely hiányában nem foglalkoztathatta tovább a munkavállalókat, az ilyen körülmények közötti továbbfoglalkoztatás felvethette volna akár a hűtlen kezelés tényállásának megvalósulását is. A Projekt európai uniós támogatásból működött, amelynek szigorú feltételei vannak. Mindezekre tekintettel álláspontja szerint a jogerős ítélet jogszabálysértő, mivel ellentétes az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 36. § (1) bekezdésének előírásaival, a munkáltatónak mint költségvetési szervnek nem volt lehetősége

olyan kötelezettségvállalásra, hogy az érintett munkavállalókat továbbfoglalkoztassa. Érvelése szerint a jogerős ítélet sérti az Mt. 42. §-ában foglaltakat is, mivel annak feltételei nem álltak fenn, így a munkaszerződést meg kellett szüntetni.

[15] Ezen túl hivatkozása szerint a jogerős ítélet sérti az Mt. 66. § (8) bekezdés c) pontját is, mivel a törvény lehetőséget ad elháríthatatlan külső ok miatti felmondásra a határozott idejű jogviszonyok esetében is. Érvelése szerint a jogerős ítélet keveri a polgári jog területén alkalmazott vis maior és a munkajog területén alkalmazott elháríthatatlan külső ok fogalmát. Jelen esetben egy kormányrendelet szabályozta az új feltételeket, amelynek eleget kellett tenniük. Az ok külső volt, hiszen nem „az alperesek kreálták” és elháríthatatlan is, mivel a munkavállalók továbbfoglalkoztatásának feltételeit „eltörölte”.

[16] Jogsértőnek ítélte a jogerős ítéletet amiatt is, hogy a másodfokú bíróság saját korábbi döntését iránymutatónak tekintette, holott a jogegységesítés a Kúria feladata.

[17] Hivatkozása szerint a jogerős ítélet sérti a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 376. §-ában foglalt hűtlen kezelés tényállását is, mivel a felperesek továbbfoglalkoztatásával az I. rendű alperes vezetője hűtlen kezelést valósított volna meg.

[18] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben kérték, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn és marasztalja egyetemlegesen az alpereseket a perköltségben, mivel a másodfokú ítélet nem jogszabálysértő, nem ütközik a felülvizsgálati érvelésben megjelölt jogszabályokba.

A Kúria döntése és jogi indokai

[19] Az alperesek felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.

[20] A felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslat, amelynek tárgya a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 406. § (1) bekezdése alapján a jogerős érdemi határozatnak a Pp. 423. § (1) bekezdése szerinti korlátok közötti felülbírálata. Ennek megfelelően a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozataitól jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálhatja felül.

[21] A Kúria következetes gyakorlata szerint a jogerős ítélet csak olyan kérdésben, olyan jogi állásponttal összefüggésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt (Kúria Pfv.I.20.792/2016/11., Mfv.VIII.10.014/2022/9.). A felülvizsgálati kérelmet nem lehet olyan új körülményre alapítani, amelyre a fél az első- és másodfokú eljárás során nem hivatkozott. A másodfokú eljárásnak nem volt tárgya a kötelezettségvállalásra vonatkozó szabályok [Áht. 36. § (1) bekezdés], a munkavállaló és a munkáltató kötelezettségeire vonatkozó szabályok megsértése [Mt. 42. § (1) és (2) bekezdés], továbbá a hűtlen kezelésre vonatkozó Btk. 376. §-ának megsértése, így a felperes ezzel kapcsolatos felülvizsgálati érvelését a Kúria nem vizsgálta.

[22] A Pp. 413. § (1) bekezdés b) pontja szerint a felülvizsgálati kérelemnek a beadványokra vonatkozó általános szabályok mellett tartalmaznia kell – többek között – a jogszabálysértés pontos megnevezését, a jogszabályhely pontos megjelölésével azt az eljárási, illetve anyagi jogi szabálysértést, amely kihatott az ügy érdemi eldöntésére, valamint annak indokait, hogy a fél az új határozat meghozatalát vagy a határozat hatályon kívül helyezését milyen okból kívánja. Az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak az új Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. PJE határozat szerint a Pp. alkalmazási körében is megfelelően irányadó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes

kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja és arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi (Kúria Pfv.I.20.703/2023/11., Mfv.IV.10.006/2025/9.). A Kúria a jogerős ítéletet a fentiek figyelembevételével a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a hatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálta és ítélte meg annak jogszabálysértő voltát.

[23] Az alperesek sérelmezték, hogy a másodfokú bíróság nem megfelelően értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat és nem megfelelően állapította meg a tényállást, ezzel kapcsolatos megsértett jogszabályhelyet [Pp. 279. § (1) bekezdés] azonban nem jelölték meg. Ugyancsak kifogásolták, hogy a másodfokú bíróság joggyakorlatként mutatta be a korábbi ügyekben elfoglalt jogi álláspontját, de nem hivatkozott arra, hogy ez mely jogszabályt sérti. A Kúria a fent kifejtettekre tekintettel e felülvizsgálati érveket nem vizsgálhatta, így a jogerős ítélet által megállapított tényállást tekintette irányadónak.

[24] Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben azt állították, hogy a jogerős ítélet ellentétes az Mt. 66. § (8) bekezdésének c) pontjával, mivel a másodfokú bíróság helytelenül értelmezte az elháríthatatlan külső ok fogalmát, e körben azonban nem fejtették ki az arra vonatkozó jogi álláspontjukat, hogy a felmondás indokaként megjelölt kormányhatározat miért tekinthető olyan elháríthatatlan külső oknak, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.

[25] Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú ítélet szerinti részbeni elháríthatatlanság nem felel meg az elháríthatatlan külső ok jogszabályi követelményeinek. Az Mt. javaslat miniszteri indokolása kiemelte, hogy a határozott időre létesített munkaviszony felmondása csak kivételes lehetőség, e körben a határozatlan idejű munkaviszony felmondását megalapozó indokok teljeskörűen nem érvényesülhetnek. Ennek megfelelően az Mt. 66. § (8) bekezdése c) pontjában írt felmondási indok szerint a munkaviszony fenntartását olyan ok teheti lehetetlenné, amely kizárja a munkaviszony teljesítését, a munkavállaló továbbfoglalkoztatását. További feltétele az ilyen okból történő felmondásnak az, hogy ennek az oknak a munkáltató működési körén kívül kell esnie. Ennek megfelelően az elháríthatatlan külső okot szűken kell értelmezni, a kormányhatározat léte önmagában nem elégséges az elháríthatatlan külső ok megállapításához, így helytállóan vizsgálta a másodfokú bíróság a meghozatalának előzményeit és indokait is.

[26] A rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű vizsgálata alapján jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az I. rendű alperes és az irányító szerv hosszas együttműködése következtében alakult ki a Projekt működésének további lehetősége, illetve annak kerete. Az együttműködés során az I. rendű alperesnek magának is volt befolyásolási lehetősége az irányító szerv döntéseire, a másodfokú bíróság e tényt helytállóan értékelte úgy, hogy a munkaviszony felmondására nem elháríthatatlan külső ok következtében került sor.

[27] Mindezek alapján megállapítható, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati érvelésben megjelölt jogszabályhelyet nem sértette meg, így a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján azt hatályában fenntartotta.

[28] Az alperesek a pervesztességükre tekintettel kötelesek a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján viselni a felperesek jogi képviselőjével, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a)

pontja alapján megállapított és az alperesek által nem vitatott mértékű ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget.

[29] Az alperesek az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-a alapján személyes illetékmentesek, ezért a tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

[30] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján a 2025. október 15-én megtartott tárgyaláson bírálta el.

[31] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye.

A határozat elvi tartalma

A határozott idejű munkaviszony felmondással történő megszüntetésére csak kivételesen, a törvényben meghatározott okból kerülhet sor. Nem minősül elháríthatatlan külső oknak az a munkaviszony megszüntetéséhez vezető körülmény, amelynek alakítására a munkáltatónak bármilyen mértékű lehetősége van.

Záró rész

Budapest, 2025. október 15.

Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, dr. Csesznok Judit Anna s.k. bíró, dr. Puskás Péter s.k. bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró